

görüntü

RESİM - GÖRÜNTÜ - SİNEMA

Özer KABAŞ

İlk bakışta sinema ile resim sanatı arasındaki ilişkileri görmek zor olabilir. Bunun en başta gelen nedeni, zaten köklü ve eski bir sanat kolu olan resmin karmaşık tarihsel gelişimi içinde iki buğutlu satıh değerleri ve kompozisyon yönünden yeteri kadar anlaşılmamış olmasından gelir. Onun için dikkat edecek olursak günümüzdeki resim akımlarını «figüratif» «nonfigüratif» gibi konunun varlığı veya yokluğu üzerine ayırmak gibi zaafllara düşülür. Örneğin bir Mondrian'ın Poussin'e olan yakınlığı, Caravaggio veya Rembrandt'inkinden çok daha fazladır.

Göz önünde bulundurulması gereken en büyük gerçek de bu sanatçıların kendi tutumları içinde insanı ele almaları ve biçim ve plâstik değerlerini bu tutum içinde geliştirip ileri nesillere bırakmalarıdır.

Bu biçimler nedir? Günümüze kadar nasıl gelmişlerdir? Sinema sanatına olan etkileri nelerdir? Bu yazımda Çim— rıntılara tam girmeden bunların sinema görüntüleri ile olan ilişkisi ve esas niceliği üzerinde durmak isteriz. Örneğin bir Andrea Mantegna ile Antonioni, Fellini ilişkisi veya bir Rembrandt veya Goya ile bir Eisenstein, Kurosawa ve bilhassa bir James Ensor ile bir Pietro Germi ilişkisi.

Ortada müşterek olan gerçek anlatım aracının görüntü olması ve bu görüntünün sanatçının anlatmak istediği konuyu en iyi şekilde seyirciye aktarması. Bu ne şekilde olur? Bu asırlardır kullanılan iki buğutlu dik-dörtgen gergin bir bez parçası üzerinde görüntüler yaratarak. Görüntü sanatçısı söylemek istediği ne olursa olsun, onu bu dik-dörtgenin içine sığdırmak ve kendi anlatımını iki buğutlu görüntüler haline koyarken de etkili yapmak zorundadır. Bu zorunluktur ki zaten görüntü sanatçısını asırlardır bir takım deneylere yöneltmiş ve neticesinde o görüntüleri seyirciye en iyi aktaran bir takım biçimlerle ortaya çıkmıştır.